

דָּבָר אַחֵר, יִצְחָק אָמַר וַאֲבִרְכֶהוּ, נָפֶק קָלָא וְאָמַר,
 גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה, בָּעָא יִצְחָק לְמִילַט לִיהוּ
 לְיַעֲקֹב, אָמַר לִיהוּ קִדְשָׁא בְרוּךְ הוּא, יִצְחָק, גְּרַמְךָ
 אַנְתָּ לַיִט, דְּהָא כְּבַר אֲמַרְתָּ לִיהוּ, (שס) אֲזַרְרִיךְ אַרְוּר
 וּמְבַרְכִיךָ בְרוּךְ.

תָּא חַזִי, כִּלְא אִודוּ עַל אֵינוּן בְּרַכָּאן, עֲלָאי וְתַתָּאי,
 וְאִפִּילוּ אִיהוּ חוֹלַק עַדְבִּיהַ דְּעֵשָׂו, אִודִי עֲלִייהוּ
 וּבְרַכִּיהַ אִיהוּ, וְאִודִי עַל אֵינוּן בְּרַכָּאן וְסִלְקִיהַ עַל
 רִישִׁיהַ לְעִילָא. מְנַלְן, דְּכַתִּיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי
 כִי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְחֶךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי.
 וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, בְּגִין דְּאֲתַקִּיף בֵּיהַ יַעֲקֹב. וְכִי חִידַּךְ יָכִיל
 בַּר נֶשׁ דְּאִיהוּ גּוֹפָא וּבִשְׂרָא, לְאֲתַתְּקַפָּא בֵּיהַ
 בְּמִלְאָכָא דְּאִיהוּ רוּחַ מְמֹשׁ, דְּכַתִּיב, (תהלים קד) עוֹשֶׂה
 מִלְאָכֵינוּ רוּחוֹת מְשַׁרְתָּנוּ אֵשׁ לִזְהַט.

לשון הקודש

בַּא רְאָה, כְּלָם הוּדוּ עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת,
 עֲלִיוֹנִים וְתַתְּחוּנִים, וְאִפִּלוּ חֶלֶק גּוֹרְלוֹ
 שֶׁל עֵשָׂו הוּדָה עֲלֵיהֶם, וְהוּא בְּרוּךְ אוֹתוֹ,
 וְהוּדָה עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת, וְהַעֲלֶהוּ עַל
 רִאשׁוֹ לְמַעְלָה. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׂכַתוֹב וַיֹּאמֶר
 שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא
 אֲשַׁלְחֶךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי
 – מִשּׁוּם שְׁהַחְזִיק בּוֹ יַעֲקֹב. וְכִי אִיךָ
 יָכִיל אָדָם, שֶׁהוּא גּוֹף וּבִשְׂרָא, לְהַחְזִיק

וְאֲבִרְכֶהוּ גַם בְּרוּךְ יִהְיֶה, מִשּׁוּם וְשַׂרְתָּהוּ
 שְׂרָאִיתִי שְׂכִינָה שְׂמוּדָה עַל אוֹתָן
 הַבְּרָכוֹת.

דָּבָר אַחֵר, יִצְחָק אָמַר וַאֲבִרְכֶהוּ, יָצָא
 קוֹל וְאָמַר גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה. רְצָה יִצְחָק
 לְקַלֵּל אֶת יַעֲקֹב, אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: יִצְחָק, אֶת עֲצָמָךְ אֲתָה מְקַלֵּל,
 שְׁהִרִי כְּבַר אֲמַרְתָּ לוֹ אֲרִרִיךְ אַרְוּר
 וּמְבַרְכִיךָ בְרוּךְ.

אֵלֶּיךָ, מִכָּאֵן דְּמִלְאֲכֵי שְׁלִיחֵי דְקִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא,
בְּדַ אֵינּוֹן נְחִתִּין לְהָאֵי עֲלֵמָא גְּלִימִין,
וְאֵתְגְּלִימוּ וּמִתְּלַבְּשִׁין בְּגוּפָא בְּגוּוּנָא דְהָאֵי עֲלֵמָא, בְּגִין
דְּהָכֵי אֵתְחִזִּי, דְּלֹא לְהִשְׁנָאָה מִמְּנַהֲגָא דְהָהוּא אֲתֵר
דְּאֲזִיל תַּמָּן.

וְהָא אֵתְמַר, דְּמִשָּׁה בְּדַ סָּלִיק לְעֵילָא, מַה כְּתִיב,
(שמות לד) וַיְהִי שָׁם עִם יְיָ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים
לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה, בְּגִין מְנַהֲגָא,
דְּלֹא לְהִשְׁנָאָה מִהָהוּא אֲתֵר דְּאֲזִיל לְתַמָּן, וְאֵינּוֹן
מִלְּאֲכִין בְּדַ נְחִתּוּ לְתַתָּא כְּתִיב, (בראשית יח) וְהוּא עוֹמֵד
עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן הָכֵא, הָאֵי מִלְּאֲכֵי
בְּדַ נְחִת לְתַתָּא, לֹא אֵתְאַבְּק עֲמִיָּה דִיעֲקֵב, אֵלֶּיךָ מִגּוּ
דְּהָהוּ אֵתְלַבֵּשׁ בְּגוּפָא בְּגוּוּנָא דְהָאֵי עֲלֵמָא. וְעַל דָּא
אֵתְאַבְּק יַעֲקֹב בְּתַדִּיָּה כָּל הָהוּא לִילִיא.

לשון הקודש

וְהִנֵּה נֹאמַר, שְׂפַאֲשֵׁר עֲלָה מִשָּׁה
 לְמַעְלָה מַה כְּתוּב? (שמות לד) וַיְהִי שָׁם עִם
 ה' אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא
 אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה, מִשּׁוּם הַמְּנַהֲגָא,
 שְׁלֵא לְשַׁנּוֹת מִהַמְּקוֹם הַהוּא שְׁהֲלֵךְ
 לְשָׁם. וְאוֹתָם הַמְּלָאֲכִים, בְּשִׁירְדוּ
 לְמַטָּה, כְּתוּב (בראשית יח) וְהוּא עוֹמֵד
 עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן כָּאֵן,
 בְּשִׁירְד לְמַטָּה הַמְּלָאֲךָ הַהוּא, לֹא נֹאבְּק

בְּמִלְּאֲךָ שֶׁהוּא רוּחַ מְּשֵׁ, שְׂכַתוּב (תהלים
 קד) עֲשֵׂה מִלְּאֲכֵי רוּחֹת מְשַׁרְתֵּי אֵשׁ
 לְהַטָּ?

אֵלֶּיךָ, מִכָּאֵן שְׂמִלְּאֲכִים שְׁלֹחֵי הַקְּדוּשָׁא
בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׁירְדִים לְעוֹלָם הַהוּא,
גְּלוּמִים וּמִתְּגְּלִמִים, וּמִתְּלַבְּשִׁים בְּגוּף
כְּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא, מִשּׁוּם שְׂפַךְ רְאוּי
שְׁלֵא לְשַׁנּוֹת מִמְּנַהֲגָא אוֹתוֹ הַמְּקוֹם
שְׁהוֹלְכִים לְשָׁם.

תָּא חַוִּי, בְּגִין דְּשִׁלְטְנוּתָא דְחַוִּי, לָאוּ אִיהוּ אֱלֹא
 בְּלִילִיָּא וְדָאֵי. וּבְגִין כֶּךָ, שִׁלְטְנוּתָא דְעֵשָׂו לָאוּ
 אִיהוּ אֱלֹא בְּגִלּוּתָא, דְּאִיהוּ לִילָה. וְעַל דָּא בְּלִילִיָּא
 אֶתְתַּקַּף עֲמִיה דְיַעֲקֹב, וְאֶתְאַבֵּק עֲמִיה. וְכֵד אֶתְא
 צַפְרָא, אֶתְחַלֵּשׁ חִילִיָּה, וְלֹא יָכִיל, וּכְדִין אֶתְתַּקַּף
 יַעֲקֹב, בְּגִין דְיַעֲקֹב, שִׁלְטְנוּתִיה בִּימְכָא.

וּבְגִין כֶּךָ, כְּתִיב, (ישעיה כ"א) מִשָּׂא דוּמָה אֲלֵי קְרֵא
 מִשְׁעִיר שֹׁמֵר מַה מְלִילָה שֹׁמֵר מַה מְלִיל.
 דְּהָא כְּדִין שׁוּלְטְנוּתִיה דְיִדְיָה דְעֵשָׂו, דְּאִיהוּ שְׁעִיר
 בְּלִילָה אִיהוּ, וּבְגִין כֶּךָ אֶתְחַלֵּשׁ בְּד אֶתְא צַפְרָא,
 וּכְדִין (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר.

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם בִּרְכָתֵנִי. כִּי אִם (דף קמ"ד)
 בִּרְכָתֵנִי, כִּי אִם תְּבָרַכְנִי מִיבְעֵי יְיָ, (ע"ב)
 מָאֵי כִי אִם בִּרְכָתֵנִי. אִם אוֹדִית עַל אֵינוֹן בִּרְכָאֵן

לשון הקודש

משום ששלטונו של יעקב ביום.
 ומשום כֶּךָ כְּתוּב, (ישעיה כ"א) מִשָּׂא דוּמָה
 אֲלֵי קְרֵא מִשְׁעִיר שֹׁמֵר מַה מְלִילָה שֹׁמֵר
 מַה מְלִיל. שְׁהַרִי אֲזוּ הַשְּׁלֹמֹן הוּא שֶׁל
 עֵשָׂו, שְׁהוּא שְׁעִיר, הוּא בְּלִילָה. וּמִשׁוּם
 כֶּךָ נְחַלֵּשׁ כְּשָׂבֵא הַבְּקָר, וְאֲזוּ וַיֹּאמֶר
 שְׁלַחְנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר.

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם בִּרְכָתֵנִי. כִּי
 אִם בִּרְכָתֵנִי? כִּי אִם תְּבָרַכְנִי הִנֵּה צְרִיף

עם יעקב אלא מתוך שהיה מלכש בגוף
 כמו של העולם הזה, ועל כן נאבק עמו
 כל אותו הלילה.

בַּא רְאֵה, מִשׁוּם שְׁהַשְּׁלֹמֹן שֶׁל אֵלוּ
 אֵינוֹ אֱלֹא בְּלִילָה וְדָאֵי, וּמִשׁוּם כֶּךָ
 הַשְּׁלִיטָה שֶׁל עֵשָׂו אֵינָה אֱלֹא בְּגִלּוּת,
 שְׁהִיא הַלִּילָה, וְעַל כֵּן בְּלִילָה הַתְּחִיב
 עִם יַעֲקֹב וְנִאָּבֵק עִמּוֹ. וּכְשָׂבֵא הַבְּקָר,
 נְחַלֵּשׁ בְּחוּ וְלֹא יָכִיל, וְאֲזוּ הַתְּגַבֵּר יַעֲקֹב,

דְּבַר־בְּנֵי אֲבָא וְלֹא תֵּהֵא מְקַטְרָנָא לִי בְּגִינֵייהוּ, מַה
 כְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֹךְ פִּי
 אִם יִשְׂרָאֵל וְגו', אֲמַאי יִשְׂרָאֵל, אָמַר לִיה, בְּעַל פְּרָחִין
 אִית לָן לְשִׁמְשָׁא לָךְ, דְּהָא אַנְתָּ אַתְעַטְרַת בְּחִילָךְ
 לְעִילָא בְּדַרְנָא עַלְאַת, יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׂמֹךְ וְדָא.

כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, מָאִי עִם אֱלֹהִים, סְלֵקָא דַּעְתָּךְ
 דְּעִלִּיה תְּוּה אָמַר. אֲלֵא אָמַר לִיה, שָׂרִיתָ
 לְאַתְחַפְּרָא וְלֵאזְדוּנָא עִם אֱלֹהִים בְּחַפְּרָא, בְּזוּנָא
 דְּשִׁמְשָׁא וְסִיחָרָא, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב עַל (ס"א אַת)
 אֱלֹהִים, אֲלֵא עִם אֱלֹהִים, בְּחַפְּרָא וְזוּנָא חָדָא.

דְּבַר אַחַר, וַיֹּאמֶר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות טו) וַיֹּאמֶר
 אִם שְׂמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, אוֹף חָבָא,
 (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֹךְ יַעֲקֹב פִּי

לשון הקודש

אלהים? וכי תעלה על הדעת שעלוי
 היה אומר? אלא אמר לו, שרית
 להתחבר ולהודג עם אלהים בחבור,
 בזווג של השמש עם הלבנה. ועל כן לא
 כתוב על ואהו אלהים, אלא עם אלהים,
 בחבור וזווג אחד.

דְּבַר אַחַר וַיֹּאמֶר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאמַר (שמות טו)
 וַיֹּאמֶר אִם שְׂמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה'י
 אֱלֹהֶיךָ. אִף כָּאן, וַיֹּאמֶר לֹא יֹאמֶר עוֹד
 שְׂמֹךְ יַעֲקֹב פִּי אִם יִשְׂרָאֵל. וְאִזְ הִתְעַטַּר

להיות! מה זה פי אם ברכתני? אם
 תודה על אותן הברכות שברך אותי
 אבא ולא תהיה מקטרג עלי בגללם. מה
 כתוב? ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך
 כי אם ישראל וגו'. למה ישראל? אמר
 לו, בעל פרחי יש לי לשמש אותך,
 שהרי אתה התעטרת בכחך למעלה
 בדרגה עליונה, ודאי ישראל יהיה
 שמך.

כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים. מַה זֶה עִם

אם ישראל, בדין אתעטר יעקב בדרגיה, למחוי
כללא דאבהן. מה כתיב, (שם) ויברך אתו שם. מאי
ויברך אתו שם, דאודי ליה על פלהו ברבאן,
דברכיה אבוי.

רבי שמעון פתח ואמר, (משלי טז) ברצות יי דרכי איש
גם אויביו ישלם אתו. תא חזי, פמה אית ליה
לבר נש, לאתתקנא שבילוי ביה בקדשא בריך הוא,
בגין למעבד פקודי דאורייתא. דהא אוקמוה, דודאי
תרין מלאכין שליחן אית לבר נש מלעילא לאזדווגא
בהדיה, חד לימינא וחד לשמאלא, ואינון סתדין ביה
בבר נש בכל מה דאיהו עביד, אינון משתפחי תמן
וקרינן לון יצר טוב ויצר רע.

אתי בר נש לאתדפאה ולאשתדלא בפקודי
דאורייתא, ההוא יצר טוב דאזדווג ביה, בבר
איהו אתתקף על ההוא יצר הרע ואשתלים בהדיה

לשון הקודש

מצוות התורה, שהרי פרשוה, שונאי
שני מלאכים שליחים יש לאדם
מלמעלה להזדונג עמו, אחד לימין ואחד
לשמאל, והם מעידים על האדם בכל
מה שהוא עושה, הם נמצאים שם,
וקוראים להם יצר טוב ויצר רע.

בא האדם להטהר ולהשתדל במצוות
התורה - אותו יצר הטוב שהזדונג עמו,

יעקב בדרגתו להיות הפלל של
האבות. מה כתוב? ויברך אתו שם. מה
זה ויברך אתו שם? שהודה לו על כל
הפרכות שברך אותו אביו.

רבי שמעון פתח ואמר, (משלי טז) ברצות
ה' דרכי איש גם אויביו ישלם אתו בא
ראה פמה יש לאדם שיתקן את שביליו
עם הקדוש ברוך הוא כדי לעשות את

וְאֶת־הַפֶּיךָ לִיּוֹה לְעֶבְדָּא. וְכֵן בַּר נָשׁ אָזִיל לְאַסְתֵּאבָּא,
 הַהוּא יַצֵּר הָרַע אֶתְתַּקַּף וְאֶתְנַבֵּר עַל תְּהוּא יַצֵּר טוֹב,
 וְהָא אֹקִימָנָא. וְדָאִי כֵד הַהוּא בַר נָשׁ אֶתִּי
 לְאַתְדַּכָּאָה, כַּמָּה תְּקִיפּוּ אֶתְתַּקַּף בַּר נָשׁ, כֵּד אֶתְנַבֵּרָא
 הַהוּא יַצֵּר טוֹב כְּדִין (משלי טז) אֹיְבֵיךָ יִשְׁלִים אֶתּוֹ,
 דִּתְהוּא יַצֵּר הָרַע אֶתְכַפֵּיָא קַמִּיה דִּיַּצֵּר טוֹב. וְעַל דָּא
 אָמַר שְׁלֹמֹה, (משלי יב) טוֹב נִקְלָה וְעֶבֶד לוֹ, מָאִי וְעֶבֶד
 לוֹ, דָּא יַצֵּר הָרַע. וְכִדִּין כֵּד אָזִיל בַּר נָשׁ בְּפִקּוּדֵי
 אֹרְיִיתָא, כְּדִין גַּם אֹיְבֵיךָ יִשְׁלִים אֶתּוֹ, דָּא יַצֵּר הָרַע,
 וְדָאָתָא מִסְטְרוּי.

תָּא חָזִי, בְּגִין דִּיעֵקֵב, אַבְטַח בֵּיה בְּקִדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא, וְכָל אֲרַחֲוֵי חֲזוּ לְשָׁמַיָה, עַל דָּא אֹיְבֵיךָ
 יִשְׁלִים אֶתּוֹ. וְדָא (ד"א דא) סַמְאֵל, חֵילָא וְתוֹקְפָא דִּיעֵשׂוּ
 דִּיאֲשֵׁלִים עִמִּיה דִּיעֵקֵב, וּבְגִין דִּיאֲשֵׁלִים עִמִּיה דִּיעֵקֵב,

לשון הקודש

טוב נקלה ועבד לו. מה זה ועבד לו? זה
 יצר הרע. ואז פשאדם הולך במצוות
 התורה, אז גם אויביו ישלם אתו, זה
 יצר הרע ומה שפא מצדו.

בא ראה, משום שיעקב בטח בקב"ה
 וכל דרכיו היו לשמו, על בן אויביו
 ישלים אתו. וזה (והו סמאל, הכח
 והחזק של עשו, שהשלים עם יעקב.
 ומשום שהשלים עם יעקב והודה לו על

כבר התגבר על אותו יצר הרע והשלים
 עמו והתהפך לו לעבד. וכשאדם הולך
 להטמא, אותו יצר הרע מתחזק
 ומתגבר על אותו יצר טוב, והרי
 בארנו, ודאי בשאותו האדם פא
 לטהר, בכמה כח התחזק האדם
 בשתגבר אותו יצר טוב, אז אויביו
 ישלם אתו, שאותו יצר הרע נכנע לפני
 היצר הטוב. ועל זה אמר שלמה, (משלי יב)

וְאוֹדִי לִיּוֹה עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, כְּדִין אֲשֵׁלִים עֲמִיה
 עֲשׂו, (נ"א כְּדִין אוֹדִי לִיּוֹה עֲשׂו דְּכַתִּיב יֵשׁ לִי רַב אַחֵי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר לְךָ, דְּהָא אוֹדִי
 לִיּוֹה עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דִּילִיּוֹה בְּחַרְבָּא) וְעַד דְּלֹא אֲשֵׁתְלִים עֲמִיה
 יַעֲקֹב לְגַבֵּי הַהוּא מְמַנָּא דְּאֲתַפְקֵד עֲלֵיהּ, לָא אֲשֵׁלִים
 עֲמִיה עֲשׂו, בְּגִין כְּךָ, בְּכָל אֲתֵר תְּקַפָּא דְּלִתְתָּא תְּלִיא
 בְּתוֹקְפָא דְּלַעֲיִלָּא.

וַיִּתְרַד יַעֲחָק תְּרַדָּה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי
 אִפּוּא. מִי אִפּוּא, מָאִי מִי אִפּוּא, מִי הוּא
 זֶה מִיבְעֵי לִיּוֹה. אֵלָּא מִי אִפּוּא, דְּקִימָא שְׂכִינְתָּא
 תַּמּוֹן, כִּד בְּרִיד לִיּוֹה יַעֲחָק לִיעֲקֹב, וְעַל דָּא אָמַר, מִי
 אִפּוּא. מָאֵן הוּא דְּקָאִים הָכָא, וְאוֹדִי עַל אֵינּוֹן בְּרַכָּאן
 דְּבְרַכִּית לִיּוֹה, וְדָאִי (בראשית כז) גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה. דְּהָא
 קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא אֲסִתְפִּים בְּאֵינּוֹן בְּרַכָּאן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּגִין תְּהִיא תְּרַדָּה דְּאֲתֵרִיד יַעֲקֹב

לשון הקודש

אִפּוּא? הִנֵּה צְרִיד לְהִיּוֹת מִי הוּא זֶה!
 אֵלָּא מִי אִפּוּא – שְׁשֵׁם עֲמֻדָּה הַשְּׂכִינָה
 בְּשַׁבְרֵךְ יַעֲחָק אֶת יַעֲקֹב, וְעַל כֵּן אָמַר
 מִי אִפּוּא, מִי הוּא שְׁעוּמֵד כָּאֵן וּמוֹדָה
 עַל אוֹתָן הַבְּרַכּוֹת שֶׁבְרַכִּיתִי אוֹתוֹ? וְדָאִי
 גַּם בְּרוּךְ יִהְיֶה! שְׁהִנֵּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַסְּפִים לְאוֹתָן הַבְּרַכּוֹת.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִשּׁוֹם אוֹתָהּ הַתְּרַדָּה
 שֶׁהַתְּרִיד יַעֲקֹב אֶת יַעֲחָק אֲבִיו, נִעְנֵשׁ

אוֹתָן הַבְּרַכּוֹת, אֲזַי הַשְּׁלִים עִמּוֹ עֲשׂו. וְאֵן
 הוּדָה לוֹ עֲשׂו, שְׂכַתּוֹב יֵשׁ לִי רַב אַחֵי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר
 לְךָ, שְׁהִי הוּדָה לוֹ עַל אוֹתָן הַבְּרַכּוֹת שֶׁלוֹ בְּחַרְבּוֹ
 וְעַד שֶׁלֹּא הַשְּׁלִים יַעֲקֹב עִם אוֹתוֹ
 הַמְּמַנָּה שְׁנַתְּמַנָּה עָלָיו, לֹא הַשְּׁלִים עִמּוֹ
 עֲשׂו. מִשּׁוֹם כְּךָ, בְּכָל מְקוֹם הַכַּחַשׁ שֶׁל
 מִטָּה תְּלוי בַּכַּחַשׁ שֶׁל מַעֲלָה.

וַיִּתְרַד יַעֲחָק תְּרַדָּה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד
 וַיֹּאמֶר מִי אִפּוּא. מִי אִפּוּא – מִה זֶה מִי

לִיצְחָק אָבוֹי, אֶתְעַנֵּשׁ יַעֲקֹב בְּעוֹנֵשָׁא דְיוֹסֵף, דְּחָרַד
 חֲרָדָה כְּהַאי, בְּשַׁעְתָּא דְאָמְרוּ לִיהּ, (בראשית לז) זֹאת
 מִצְאָנֵנוּ. יַצְחָק אָמַר מִי אִפּוּא. בְּאִיפָה אֶתְעַנֵּשׁ יַעֲקֹב,
 דְּכִתְיִב, (בראשית לז) אִיפָה הֵם רוּעִים, וְתַמָּן יוֹסֵף אֶתְאֲכִיד
 וְאֶתְעַנֵּשׁ יַעֲקֹב. וְאִף עַל גַּב דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 אֶסְתַּכֶּם עַל יְדוּי בְּאִינוּן בְּרַכָּאן, אִיהוּ אֶתְעַנֵּשׁ בְּאִיפָה,
 דְּכִתְיִב אִיפָה הֵם רוּעִים. וּמִתַּמָּן אֶתְאֲכִיד מִנִּיהּ
 וְאֶתְעַנֵּשׁ כֹּל הַהוּא עוֹנֵשָׁא.

וַיִּחַרְד וַיִּצְחָק חֲרָדָה גְּדוֹלָה, (בראשית כז) מָאִי גְּדוֹלָה,
 כְּתִיב הָכָא גְּדוֹלָה, וְכִתְיִב הַתָּם (דברים יח) וְאֵת
 הָאִשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְגו', דְּעָאֵל עֲמִיּה גֵיחֵנָם. עַד
 מָאֵד. מָאִי עַד מָאֵד. כְּתִיב הָכָא מָאֵד, וְכִתְיִב הַתָּם
 (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מָאֵד, דָּא מִלְּאָךְ חֲמוּת, כְּדִין אָמַר
 מִי אִפּוּא. (דף קמ"ד ע"א).

לשון הקודש

מִמֶּנּוּ וְנִעְנֵשׁ כֹּל אוֹתוֹ הֶעֱנֵשׁ.
 וַיִּחַרְד וַיִּצְחָק חֲרָדָה גְּדוֹלָה. מַה זֶה
 גְּדוֹלָה? כְּתוּב כָּאן גְּדוֹלָה, וְכְתוּב שָׁם
 (דברים יח) וְאֵת הָאִשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְגו'.
 שְׁנַכְנַם עִמּוֹ גֵיחֵנָם. עַד מָאֵד – מַה זֶה
 עַד מָאֵד? כְּתוּב כָּאן מָאֵד, וְכְתוּב שָׁם
 (בראשית א) וְהִנֵּה טוֹב מָאֵד. זֶה מִלְּאָךְ
 חֲמוּת. אִזְ אָמַר מִי אִפּוּא.

יַעֲקֹב בְּעַנֵּשׁ שֶׁל יוֹסֵף שְׁחָרַד חֲרָדָה כּוֹז
 בְּשַׁעָה שְׁאָמְרוּ לוֹ זֹאת מִצְאָנֵנוּ. יַצְחָק
 אָמַר מִי אִפּוּא – בְּאִיפָה נִעְנֵשׁ יַעֲקֹב,
 שְׁכִתּוּב אִיפָה הֵם רוּעִים, וְשָׁם יוֹסֵף
 נִאֲבַד, וְנִעְנֵשׁ יַעֲקֹב. וְאִף עַל גַּב
 שְׁחִקְדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא הַסְּכִים עַל יְדוּ
 כְּאוֹתָן הַבְּרַכּוֹת, הוּא נִעְנֵשׁ בְּאִיפָה,
 שְׁכִתּוּב אִיפָה הֵם רוּעִים, וּמִשָּׁם נִאֲבַד

בְּשֵׁמוֹעַ עֲשׂוּ אֶת דְּבָרֵי אָבִיו וְגו'. (בראשית כז) **אָמַר רַבִּי חֵיִיא, פִּמָּה בִישִׁין עֲבָדוּ אִינוּן דְּמַעִין דְּבַכָּה וְאַפִּיק עֲשׂוּ קַמִּי אָבוּי, בְּגִין דִּיתְבַּרְךָ מֵינִיה, בְּגִין דִּתְהוּה חָשִׁיב מְלָה דְאַבוּי יִתִיר. הֵכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. (ד"א לִיג וְאוֹקְמוּה) הֵכִי קָרָא שְׁמוֹ, קָרָא שְׁמוֹ חֵהוּא דְקָרָא לִיה, אַפִּיק צִיעָא דְרוֹקָא בְּגִין קְלָנָא. הֵכִי נִקְרָא שְׁמוֹ לֹא כְּתִיב, אֱלֹא קָרָא שְׁמוֹ.**

וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים. זֶה. (בראשית כז) **מֵחֵז זֶה, (אֱלֹא) וַיַּעֲקֹבֵנִי פַעַמִּים מִיבְעֵי לִיה. אֱלֹא, מְלָה חַד הָיוּ תִרֵי זְמַנִּי, בְּכוֹרְתִי, אַחֲדֵר לִיה זְמַנָּא אַחֲרָא בְּרַבְתִּי, זֶה הוּא תִרֵי זְמַנִּין. בְּגִוּוֹנָא דָא, (בראשית מג) כִּי עָתָה שָׁכְנוּ זֶה פַעַמִּים, מְלָה חַד, תִּרִין זְמַנִּין. חַד דִּתְהָא אַחֲדֵרְנָא לִיה וְלֹא נִתְהוּי בְּכַסּוּפָא קַמִּיהָ דִּתְהוּא בַר נָשׁ. שָׁכְנוּ, בְּשָׁנוּ. אֲנִן בְּכַסּוּפָא מֵינִיה, וְכָבַר אַחֲדֵרְנָא.**

לשון הקודש

שְׁמוֹ, אֱלֹא קָרָא שְׁמוֹ.

וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פַעַמִּים. זה – מה הוא זה? ואֱלֹא וַיַּעֲקֹבֵנִי פַעַמִּים הִנֵּה צְרִיךְ לִהְיוֹת! אֱלֹא דְבַר אַחַד הִנֵּה פַעַמִּים – בְּכַרְתִּי, הַחֲזוּר לוֹ פַעַם אַחֲרַת בְּרַבְתִּי. זֶהוּ פַעַמִּים. כְּמוֹ כֵן (בראשית מג) כִּי עָתָה שָׁכְנוּ זֶה פַעַמִּים. דְּבַר אַחַד פַעַמִּים. אַחַד שֶׁהֵנָּה הַחֲזוּרְתִי לוֹ, וְלֹא נִתְהַב בְּבוּשָׁה

בְּשֵׁמוֹעַ עֲשׂוּ אֶת דְּבָרֵי אָבִיו וְגו'. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כְּמָה רַעוּת עֲשׂוּ אוֹתָן דְּמַעוּת שְׂבָכָה וְהוֹצִיא עֲשׂוּ לִפְנֵי אָבִיו כְּדֵי שִׁיתְבַּרְךָ מִמֶּנּוּ, מִשּׁוּם שֶׁהִנֵּה מִחֲשִׁיב דְּבַר אָבִיו יוֹתֵר. הֵכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. וּבְאַרְיֵהוּ הֵכִי קָרָא שְׁמוֹ – קָרָא שְׁמוֹ אוֹתוֹ שֶׁקָּרָא לוֹ. הוֹצִיא הַשְּׁמַעַת קוֹל שָׁל רַק בְּשִׁבִיל קְלוּן. לֹא כְּתוּב הֵכִי נִקְרָא

בְּגוֹזְנָא דָּא, אָמַר אֵיבֹב, וְתַחֲשַׁבְנִי לְאֵיבֹב לְךָ,

אֶחָדֵר אֵיבֹב, אֵיבֹב. וְאוֹקְמוּהָ דְכַתִּיב, (אֵיבֹב ט)

אֲשֶׁר בְּסַעְרָה יִשׁוּפְנִי וְגו'. אָמַר לְפָנָיו, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמָא רוּחַ סַעְרָה עָבְרָה לְפָנֶיךָ. וְהָכָא בְּכוֹרְתִי לָקַח וְהֵינָה עֵתָה אֶחָדֵר מְלָה וְנָטִיל בְּרַכָּתִי.

הֵן גְּבִיר שִׁמְתִּי לְךָ וְגו', וְלָךְ אִפּוּא מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי.

(בראשית כז) וְלָךְ אִפּוּא, לִית קִיּוּמָא הָכָא מָאן

דְּמִסְתַּבֵּם עֲלֶיךָ. מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי. בְּדִין, בְּרַכִּיָּה בְּתַאי

עֲלִמָּא וְאַסְתַּכַּל בְּדַרְגִּיָּה, וְאָמַר (בראשית כז) וְעַל חֶרֶבְךָ

תַּחֲיֶה, דְּהָא חָכְי אֶתְחַזִּי לְךָ לְאוֹשְׁדָא דְמִין וְלִמְעַבְד

קְרַבִּין, וְעַל דָּא אָמַר מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וְלָךְ אִפּוּא מָה אַעֲשֶׂה, בִּיּוֹן

דְּאָמַר הָאִי, אִמָּאִי בְּנִי. אֶלָּא אָמַר לִיָּה, וְלָךְ

אִפּוּא מָה אַעֲשֶׂה, דְּאַנְתָּ בְּדִינָא וּבְחֶרֶבָא וּבְדָמָא

לשון הקודש

אַעֲשֶׂה בְּנִי. וְלָךְ אִפּוּא - אֵין עוֹמֵד פַּה מִי שְׁיִסְכֵּים עֲלֶיךָ. מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי. אִז

בְּרַךְ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהִסְתַּכַּל בְּדַרְגָּתוֹ וְאָמַר וְעַל חֶרֶבְךָ תַּחֲיֶה, שְׁחַרְי

כָּךְ רְאוּי לָךְ לְשַׁפְּךָ דְמִים וְלַעֲשׂוֹת קְרַבּוֹת, וְעַל כֵּן אָמַר מָה אַעֲשֶׂה בְּנִי.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וְלָךְ אִפּוּא מָה אַעֲשֶׂה - בִּיּוֹן שְׁאָמַר אֶת זֶה, לְמָה בְּנִי? אֶלָּא

אָמַר לוֹ, וְלָךְ אִפּוּא מָה אַעֲשֶׂה שְׂאֵתָה

לְפָנֵי אוֹתוֹ אָדָם. שְׁכַנּוּ - בְּשָׁנוּ. אָנוּ בְּבוֹשָׁה מִמֶּנּוּ, וּכְבֹר הַחֲזוֹרָנוּ.

כְּמוֹ זֶה אָמַר אֵיבֹב, (אֵיבֹב יג) וְתַחֲשַׁבְנִי לְאֵיבֹב לְךָ. חֲזוֹר אֵיבֹב - אֵיבֹב. וּפְרַשׁוּהָ

שְׁכַתוֹב אֲשֶׁר בְּשַׁעְרָה יִשׁוּפְנִי וְגו'. אָמַר לְפָנָיו: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמָא רוּחַ סַעְרָה עָבְרָה לְפָנֶיךָ? וּכְאֵן בְּכַרְתִּי לָקַח, וְהֵינָה

עֵתָה חֲזוֹר הַדְּבַר וְנָטִיל בְּרַכָּתִי.

הֵן גְּבִיר שִׁמְתִּי לְךָ וְגו', וְלָךְ אִפּוּא מָה

חַיִּינָא לָךְ, וְלֹאֲחִיד בְּאַרְחַ שְׁלִים. אֵלֹא בְּנִי, בְּנִי
 וְדַאי, אֲנָא גְרִימָנָא לָךְ, בְּגִין דְּאַנְתָּ בְּנִי. וְעַל דָּא
 עַל חֲרַבְךָ תַּחֲוּהּ וְאֵת אֲחִיד תַּעֲבַד. וְעַדִּין לֹא
 אֲתַקִּיִּים, דְּהָא לָא פְּלַח לִיה עֲשׂוּ לִיעֲקֹב. בְּגִין
 דִּיעֲקֹב לָא בָּעָא לִיה הַשְׁתָּא, וְאִיהוּ אֲחֵדֵר וְקָרָא
 לִיה אֲדוּנִי כְּמַה זְמַנִּי, בְּגִין דְּאַסְתַּפַּל לְמַרְחֹק, וְסָלִיק
 לִיה לְסוּף יוּמָא, בְּדַקְאֲמָרֵן.

רַבִּי חַיִּיא וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ אֲזִילִי בְּאַרְחָא. עַד דְּהָווּ
 אֲזִילִי, חָמוּ לִיה לְרַבִּי יוֹסִי סָבָא דְהוּהָ אֲזִיל
 בְּתַרְיָהּ. יָתְבוּ עַד דְּמָטָא לְגַבִּיָּהּ. פִּינֹן דְּמָטָא
 לְגַבִּיָּהּ, אָמְרוּ הַשְׁתָּא אֲרַחָא מִתְתַּקְנָא קַמָּן, אֲזִלוּ.
 אָמַר רַבִּי חַיִּיא (תהלים קיט) עַת לַעֲשׂוֹת לִי. פִּתַּח רַבִּי
 יוֹסִי וְאָמַר, (משלי לא) פִּיה פִּתְחָה בְּחַכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד
 עַל לְשׁוֹנָהּ. פִּיה פִּתְחָה בְּחַכְמָה, דָּא בְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל,

לשון הקודש

שְׂאֲמָרְנוּ.

רַבִּי חַיִּיא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ.
 בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים רָאוּ אֶת רַבִּי יוֹסִי הַזְּקֵן
 שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם. וְיָשְׁבוּ עַד שֶׁהִגִּיעַ
 אֲלֵיהֶם. פִּינֹן שֶׁהִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, אָמְרוּ,
 עֲבָשׁוּ הַדֶּרֶךְ מִתְתַּקְנָת לְפָנֵינוּ. הִלְכוּ.
 אָמַר רַבִּי חַיִּיא, עַת לַעֲשׂוֹת לָהּ. פִּתַּח
 רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (משלי לא) פִּיה פִּתְחָה
 בְּחַכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָהּ. פִּיה

בְּדִין וּבְחֶרֶב וּבְדָם אֲנִי רוֹאֶה אוֹתְךָ,
 וְאֵת אֲחִיד בְּדֶרֶךְ שְׁלָמָה. אֵלֹא בְּנִי, בְּנִי
 וְדַאי. אֲנִי גְרִמְתִּי לָךְ מִשׁוּם שְׂאֵתְךָ בְּנִי,
 וְעַל כֵּן וְעַל חֲרַבְךָ תַּחֲוּהּ וְאֵת אֲחִיד
 תַּעֲבַד. וְעַדִּין לֹא הִתְקִיִּים, שְׁתַּרִּי לֹא
 עָבַד עֲשׂוּ אֶת יַעֲקֹב, מִשׁוּם שִׁיעֲקֹב לֹא
 רָצָה אוֹתוֹ עֲבָשׁוּ, וְהוּא חֹזֵר וְקָרָא לוֹ
 אֲדוּנִי כְּמַה פְּעָמִים, מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּפַּל
 לְמַרְחֹק וְהִעֲלָה אוֹתוֹ לְסוּף הַיָּמִים, כְּמוֹ

וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה אֵלֶּיךָ אֵינֶנּוּ יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינֶנּוּ
לִישָׁנָא דְּאוֹרֵייתָא דְּמִשְׁתַּעֵי בְּהַ יּוֹמֵי וְלִילֵי.

פִּיָּה פְתַחַה בְּחֻכְמָה (משלי לא) דַּא ב' דְּבִרָאשִׁית,
וְאוֹקְמוּהָ. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה דַּא

אֲבָרְהָם, דְּבִיָּה בְּרָא עֲלֵמָא, וְבִיָּה מִשְׁתַּעֵי תְּדִיר. ב'
סְתִימָא מִהֲאֵי גִיסָא, וּפְתִיחָא מִהֲאֵי גִיסָא. סְתִימָא

מִהֲאֵי גִיסָא, בְּמָה דַּאֲתָ אָמַר, (שמות לג) וְרֵאִיתָ אֶת
אֲחוֹרֵי. פְתִיחָא מִהֲאֵי גִיסָא, בְּגִין לְאַנְחָרָא (נ"א לְהִדְרָא)

אֲנַפְהָא לְגַבֵּי עֵילָא, וּפְתִיחָא מִהֲאֵי גִיסָא, בְּגִין
לְקַבְּלָא מַלְעֵילָא, וְאִיהִי אֲכַסְדָּרָה לְקַבְּלָא. וּבְגִין כְּךָ

קִיַּיְמָא בְּרִישָׁא דְּאוֹרֵייתָא וְאֶתְמַלִּיָּא לְבַתָּר, פִּיָּה
פְתַחַה בְּחֻכְמָה, בְּחֻכְמָה וְדַאי, דְּכַתִּיב בְּרָאשִׁית בְּרָא

אֱלֹהִים, פְּתַרְגוּמוֹ. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה, דְּהָא
לְבַתָּר מִשְׁתַּעֵי וְאָמַר (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר

וַיְהִי אוֹר.

לשון הקודש

מצד זה, ופְתוּחָה מְצַד זֶה. סְתוּמָה מְצַד
זֶה, כְּמוֹ שְׁנַאמַר וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי.
פְתוּחָה מְצַד זֶה כְּדִי לְהַאִיר וְלְהַדְרֵי פְנִיָּה
כְּלַפֵּי מַעְלָה, וּפְתוּחָה מְצַד זֶה כְּדִי
לְקַבֵּל מַלְמַעְלָה, וְהִיא אֲכַסְדָּרָה לְקַבֵּל.
וּמִשׁוּם כְּךָ עוֹמְדַת בְּרָאשִׁית הַתּוֹרָה
וּמִתְמַלְאֵת אַחַר כְּךָ. פִּיָּה פְתַחַה
בְּחֻכְמָה, בְּחֻכְמָה וְדַאי, שְׁכַתוּב

פְתַחַה בְּחֻכְמָה - זֶה בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל.
וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה - אֵלּוּ הֵם
יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם לְשׁוֹן הַתּוֹרָה שְׁמַדְבָּרִים
בְּהַ יּוֹמִים וְלִילוֹת.

פִּיָּה פְתַחַה בְּחֻכְמָה - זֶה ב' שֶׁל
בְּרָאשִׁית, וּפְרָשׁוּקָה. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל
לְשׁוֹנָה - זֶה אֲבָרְהָם, שְׁבוּ בְּרָא אֶת
הָעוֹלָם וְבוּ מְדַבֵּר תְּמִיד. ב' סְתוּמָה

פִּיָּה פִּתְחָה בְּחֶכְמָה, דָּא ה' (קדמא) דְּשָׂמָא קְדִישָׁא
 דְּכָלָא בְּה, וְאִיהִי סְתִים וְגִלְיָא, כְּלִילָא דְעִילָא
 וְתַתָּא, רָזָא דְעִילָא וְתַתָּא. (משלי לא) פִּיָּה פִּתְחָה בְּחֶכְמָה,
 בְּגִין דְּאִיהִי סְתִימָא דְלָא אֲתִידַע כְּלָל, דְּכִתִּיב, (איוב
 כח) וְנַעֲלָמָה מַעֲיַנִּי כָּל חַי וְיַמְעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה. וְכֵד
 שְׂאִרִי לְאֵת־פִּשְׁטָא בְּחֶכְמָה דְּאֲתִדְבֵּק בְּה, וְאִיהִי בְּגִוּוּת,
 (ואִיהִי) אֲפִיקַת קָלָא, דְּאִיהִי תוֹרַת חֶסֶד.

פִּיָּה פִּתְחָה בְּחֶכְמָה, דָּא ה"א בְּתַרְאָה דְּאִיהִי דְּבוּר,
 וּמְלָה תְּלִיָּא בְּחֶכְמָה. וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה.
 דָּא קוּל דְּקִימָא עַל דְּבוּר לְאַנְהָנָא לִיה. וְתוֹרַת חֶסֶד,
 דָּא יַעֲקֹב, (דף קמ"ח ע"ב) דְּאִיהִי עַל לְשׁוֹנָה, לְאַנְהָנָא מְלָה
 וְלֹא־חֲדָא לָה, דְּהָא לִית דְּבוּר בְּלָא קוּל, וְאוּקְמוּתָה.

לשון הקודש

לְהַתְּפִשְׁט בְּחֶכְמָה שְׁנִדְבָקָה בְּה, וְהִיא
 בְּתוּכָה, וְהִיא מוּצִיָּאָה קוּל, שְׁהִיא
 תוֹרַת חֶסֶד.

פִּיָּה פִּתְחָה בְּחֶכְמָה – זו ה"א הַאֲחֵרוֹנָה
 שְׁהִיא דְּבוּר, וְהַדְּבוּר תְּלוּי בְּחֶכְמָה.
 וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה – זֶה הַקּוּל
 שְׁעוֹמֵד עַל הַדְּבוּר לְהַנְהִיגוּ. וְתוֹרַת
 חֶסֶד – זֶה יַעֲקֹב, שְׁהוּא עַל לְשׁוֹנָה,
 לְהַנְהִיג הַדְּבָר וְלֹאֲחוֹ אוֹתוֹ, שְׁהִרִי אִין
 דְּבוּר בְּלִי קוּל, וּבְאַרוּה.

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, כְּתִרְגוּמוֹ.
 וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה – שְׁהִרִי אַחַר
 כֵּד מְסַפֵּר וְאוֹמֵר, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 אוֹר וַיְהִי אוֹר.

פִּיָּה פִּתְחָה בְּחֶכְמָה – זו ה' וְהֵרֵאשׁוּנָה
 שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ שְׁהַכֵּל בְּה, וְהִיא
 סְתוּמָה וְגִלְוִיָּה, כְּלוּלָה מִמַּעַלָּה וּמִטָּה,
 הַסּוּד שֶׁל מַעַלָּה וּמִטָּה. פִּיָּה פִּתְחָה
 בְּחֶכְמָה – מִשּׁוּם שְׁהִיא סְתוּמָה שְׁאִין
 נוֹדַעַת כְּלָל, שְׁכַתּוּב וְנַעֲלָמָה מַעֲיַנִּי כָּל
 חַי וְיַמְעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה. וּכְשִׁמְתַּחֲלִיָּה

פָּתַח רַבִּי חֵיָא אֲבִתְרִיהּ וְאָמַר, (משלי ח) אֲנִי חֲכָמָה
 שָׁכַנְתִּי עִרְמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא. אֲנִי
 חֲכָמָה, דָּא כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל. שָׁכַנְתִּי עִרְמָה, דָּא יַעֲקֹב
 דְּאִיהוּ חַפְּסִים, וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא דָּא יַצְחָק, דְּהָוָה
 לִיהּ דַּעַת מְזֻמּוֹת לְבָרְכָא לִיהּ לַעֲשׂוֹ. וּבְגִין דְּחֲכָמָה
 אֲשַׁתְּתַּף בְּהַדְרִיהּ דִּיעֲקֹב דְּאִיהוּ עִרְמָה, וְדַעַת מְזֻמּוֹת
 אֲמָצָא, דְּאֲתַבְרַךְ יַעֲקֹב מֵאֲבוּי, וְשָׂרוּ עֲלֶיהָ כָּל אֵינוֹן
 בְּרַבָּאן, וְאֲתַקְיָמוּ בֵּיהּ וּבְבָנָיו לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין.

מֵאֵינוֹן אֲתַקְיָמוּ בְּהַאי עֲלָמָא, וּכְלָהוּ יִתְקַיָּמוּן
 לְזַמְנָא דְּמִלְכָּא מְשִׁיחָא, דְּכַדִּין יְהוֹן יִשְׂרָאֵל
 גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא וְעַם אֶחָד לְקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, הָדָא
 הוּא דְכִתְיִב, (יחזקאל לו) וְעָשִׂיתִי אִתְּכֶם לְגוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא.
 וַיִּשְׁלַטוּן לְעִילָא וְתַתָּא, דְּכִתְיִב, (דניאל ז) וְאָרוּ עִם עַנְיֵי
 שְׁמִיָּא כְּבַר אֲנָשׁ אֲתָהּ, דָּא מִלְכָּא מְשִׁיחָא, דְּכִתְיִב,

לשון הקודש

הַבְּרָכוֹת, וְהַתְקַיָּמוּ בּוּ וּבְבָנָיו לְעוֹלָם
 וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

מִחֵן הַתְקַיָּמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וּכְלֵן יִתְקַיָּמוּ
 לְזִמְנֵי מִלְכָּא הַמְּשִׁיחִית, שְׂאֵז יְהוֹן יִשְׂרָאֵל גּוֹי
 אֶחָד בְּאַרְצָא וְעַם אֶחָד
 לְקַדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. זֶהוּ שְׁכִתּוּב
 וְעָשִׂיתִי אִתְּכֶם לְגוֹי אֶחָד בְּאַרְצָא. וַיִּשְׁלַטוּ
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שְׁכִתּוּב (דניאל ז) וְהָנָה עִם
 עַנְיֵי הַשָּׁמַיִם כְּכֵן אָדָם בָּא. זֶה מִלְכָּא

פָּתַח רַבִּי חֵיָא אַחֲרֵיו וְאָמַר, (משלי ח)
 אֲנִי חֲכָמָה שָׁכַנְתִּי עִרְמָה וְדַעַת מְזֻמּוֹת
 אֲמָצָא. אֲנִי חֲכָמָה - זֶה כְּנַסְתּוּ יִשְׂרָאֵל.
 שָׁכַנְתִּי עִרְמָה - זֶה יַעֲקֹב שֶׁהוּא חֲכָם.
 וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא - זֶה יַצְחָק,
 שֶׁהִיטָה לוֹ דַּעַת מְזֻמּוֹת לְבָרְךְ אֶת עֲשׂוֹ.
 וּמִשׁוּם שֶׁחֲכָמָה הִשְׁתַּתְּפָה עִם יַעֲקֹב,
 שֶׁהוּא עִרְמָה - וְדַעַת מְזֻמּוֹת אֲמָצָא,
 שֶׁהִתְבָּרַךְ יַעֲקֹב מֵאֲבוּי, וְשָׂרוּ עֲלָיו כָּל

וּבִיּוֹמֵיהוֹן דִּי מַלְכֵּיָא אֲנּוּן יְקִים אֱלֹהֵי שְׁמֵיָא
מַלְכוּ וְגו'. וְעַל דָּא בְּעָא יַעֲקֹב, דִּי־סִתְּלִקוֹן בְּרַכּוּי
לְהֵהוּא זְמַנָּא דְאֵתִי, וְלֹא נָטַל לֹזַן לְאַלְתֵּר.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא אֲבַתְרִיה וְאָמַר, וְאַתָּה אֵל תִּירָא
עַבְדֵּי יַעֲקֹב נְאֻם יי וְאַל תַּחַת יִשְׂרָאֵל וְגו'.
הָאִי קָרָא אִי־קְמוּהָ. אֲבָל בְּהֵי־א שְׁעֵתָא דְנִפְק יַעֲקֹב
מִקְמֵי אָבוּי, בְּאֵינּוֹן בְּרַכָּאן, אֲסִתְּפַל בְּנַפְשֵׁיהָ. אָמַר,
הָא אֵלִין בְּרַכָּאן, בְּעֵינָא לְסִלְקָא לֹזַן לְבַתָּר לְאַרְיֹכוּ
יּוֹמִין, וְהוּהוּ דְחִיל וּמִסְתַּפִּי, נִפְק קָלָא וְאָמַר, (יִרְמִיָּה מו)
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵּי יַעֲקֹב נְאֻם יי כִּי אֲתִדְ אָנִי,
לָא אֲשַׁבּוּק לָךְ בְּהָאִי עֲלֵמָא. (יִרְמִיָּה מו) כִּי הֲנִנִי מוֹשְׁעֵךְ
מִרְחוֹק, לְהֵהוּא זְמַנָּא דְאַנְתָּ סְלִיק לֹזַן לְאֵינּוֹן בְּרַכָּאן.
וְאַתָּה זְרַעְךָ מֵאַרְצָא שְׁבָתִים, (יִרְמִיָּה מו) דְאָף עַל גַּב

לשון הקודש

בְּעֵצְמוֹ וְאָמַר: הִנֵּה הַבְּרָכוֹת הִלְלוּ אֲנִי
רוֹצֵה לְהַעֲבִירָן לְאַחַר כָּךְ, לְאַרְדָּ
הַיָּמִים. וְהִיָּה יִרָא וּפּוֹחַד. יַעֲזֵא קוֹל
וְאָמַר: וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵּי יַעֲקֹב נְאֻם
ה' כִּי אֲתִדְ אָנִי. לֹא אֲעֻזֵב אֹתְךָ בְּעוֹלָם
הַזֶּה. כִּי הֲנִנִי מוֹשִׁיעֵךְ מִרְחוֹק, לְאוֹתוֹ
הַזְּמַן שְׁאַתָּה מַעֲבִיר אֹתְךָ, אֵת אֹתְךָ
הַבְּרָכוֹת.

וְאַתָּה זְרַעְךָ מֵאַרְצָא שְׁבָתִים, שְׁאָף עַל גַּב
שְׁעֵבְשׁוּ נוֹטַל עֲשׂוּ בְּרַכּוֹתֵי וְיִשְׁתַּעֲבְדוּ

הַמְּשִׁיחַ, שְׁכַתּוּב (שם) וּבִיּוֹמֵיהֶם שָׁל אֵלֹו
הַמְּלָכִים יַעֲמִיד אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם מַלְכוּת.
וְעַל כֵּן רָצָה יַעֲקֹב שְׁיַעֲבְרוּ בְּרַכּוֹתֵי
לְאוֹתוֹ עֲתִיד לְבָא, וְלֹא נָטַל אוֹתָם
לְאַלְתֵּר.

פְּתַח רַבִּי יִיסָא אֲחִירָיו וְאָמַר, (יִרְמִיָּה לו)
וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵּי יַעֲקֹב נְאֻם ה' וְאַל
תַּחַת יִשְׂרָאֵל וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְוֵהוּ.
אֲבָל בְּשַׁעָה הַהִיא שְׁיַעֲזֵא יַעֲקֹב מִלְפָּנֵי
אָבוּי עִם אֹתְךָ הַבְּרָכוֹת, הַסִּתְּפַל

דְּהִשְׁתָּא נְטִיל בְּרַכּוּי עֵשׂוֹ וַיִּשְׁתַּעְבְּדוּן בְּבִנְךָ, אֲנָא
 אֲפִיק לֹזן מִיְדוּי, וּכְדִין יִשְׁעַבְדוּן פְּנִיךָ בֵּיהּ. וְשָׁב
 יַעֲקֹב, לְאִינוּן בְּרַכָּאן, וְשָׁב יַעֲקֹב, דָּא שְׂכִינְתָּא (נ"א דְהִיא
 עֲמִיה דְיַעֲקֹב). וְשָׁב יַעֲקֹב וְדָאֵי. וְשָׁקֵט וְשֶׁאֲנָן, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ. מֵאִינוּן מִלְכָּוֹן, מִכְּבֵּל מִמְּדֵי וּמִיָּוֹן,
 וּמֵאֲדוּם. דְּאִינְהוּ תָּוֹ דְּאִשְׁתַּעְבְּדוּ בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל. (שס)
 וְאִין מִחְרִיד, לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵיָא.

אֲזִלוּ, עַד דְּתָוּ אֲזִלֵי, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, וְדָאֵי כָּל מָה
 דְּעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְעָא, כִּלְאָ הָוָה
 בְּרִזָּא דְחֲכַמְתָּא, וְכִלְאָ בְּגִין לְאַחֲזָא חֲכַמְתָּא עֲלָאָה
 לְהוּ לְבַנֵּי נְשָׂא, בְּגִין דִּילְפִין מִהֵהוּא עוֹבְדָא רִזִּין
 דְּחֲכַמְתָּא, וְכִלְאָ אִינוּן כְּדָקָא יְאוּת, וְעוֹבְדוּי כְּלָהוּ
 אֲרַחֵי דְאֲוֲרִיָּתָא, בְּגִין דְּאֲוֲרַחֵי דְאֲוֲרִיָּתָא, אִינוּן
 אֲרַחֵי דְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִית מְלָה זְעִירָא דְלִית
 בָּהּ כְּמָה אֲוֲרַחִין וְשְׂבִילִין, וְרִזִּין דְּחֲכַמְתָּא עֲלָאָה.

לשון הקודש

הַלְכוּ. בעודם הולכים אמר רבי יוסי,
 ודאי כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא
 בארץ, הכל היה בסוד החכמה, והכל
 כדי להראות את החכמה העליונה
 לבני האדם כדי שילמדו מהמעשה
 שהוא את סודות החכמה, והכל הם
 כראוי, וכל מעשיו דרכי התורה, משום
 שדרכי התורה הם דרכי הקדוש ברוך

בבניך, אני אביא אותם מידי, אז
 בניך ישתעבדו בו. ושב יעקב, לאותן
 הברכות. ושב יעקב – זו השכינה ושהיא
 עם יעקב. ושב יעקב ודאי. ושקט ושאנו,
 כמו שבארנו, מאותן מלכיות: מכבל,
 ומדי, ומיון, ומאדום. שהם היו
 שהשתעבדו בישראל. ואין מחריד –
 לעולם ולעולמי עולמים.